

POL-30 Koivula Anniina(UM)

12.12.2012
JULKINEN

Viite UTP 30 / 2012vp

Asia

EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaation (EUTM Mali) perustaminen
Malin asevoimien koulutus ja turvallisuusrakenteiden uudistus

Ohessa toimitetaan eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle perustuslain § 97 mukaisesti muistio EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaatio EUTM Malin perustamisesta.

Eurooppakirjeenvaihtajan sijainen

Johanna Birkstedt

LIITTEET 1 kpl

Asiasanat	Mali, YUTP, kriisinhallinta
Hoitaa	PLM, UM
Tiedoksi	EUE, LVM, OKM, OM, PE, SM, STM, TPK, VM, VNEUS, VNK

ULKOASIAINMINISTERIÖ MUISTIO
Turvallisuuspolitiikan ja kriisinhallinnan yksikkö
11.12.2012

EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN
EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaation (EUTM Mali) perustaminen
Malin asevoimien koulutus ja turvallisuusrakenteiden uudistus

Neuvoston päätös uudesta sotilaallisesta kriisinhallintaoperaatiosta (EUTM Mali) on määrä tehdä vielä vuoden 2012 aikana. Operaatio tarjoaa koulutusta ja neuvontaa Malin asevoimille, jotta nämä pystyvät jälleen huolehtimaan Malin alueellisesta koskemattomuudesta. Operaatio tulee keskittymään Malin asevoimien koulutukseen ja turvallisuusrakenteiden uudistamiseen. Tarkoituksena on, että operaatio käynnistettäisiin kevään 2013 aikana.

EUTM Mali -operaatiossa on kaksi raidetta: Lyhyellä aikavälillä se pyrkii vastaamaan Malin välittömiin operatiivisiin tarpeisiin kouluttamalla malilaisia sotilasyksiköjä sekä kehittämällä komento- ja logistiikkaketjujen toimintaa. Koulutukseen kuuluu myös tietoa siviilien suojelusta, humanitäärisestä oikeudesta ja ihmisoikeuksista. Keskipitkän- ja pitkän aikavälin tavoite on Malin asevoimien rakenteellisten ongelmien ratkaisu erityisesti henkilöstöhallinnon ja koulutuksen kautta.

Operaation toiminta tulee ainakin aluksi rajoittumaan Malin alueelle, ja sen päämaja tulee sijaitsemaan Bamakossa. Koulutukseen hyödynnetään olemassa olevia tiloja Segoun alueella noin 250 kilometrin päässä Bamakosta.

Operaation alkuperäiseksi toimikaudeksi on suunniteltu 15 kuukautta, ja alustava arvio henkilöstön vahvuudesta on 240. Näistä 170 toimisi koulutus- ja neuvonantajatehtävissä ja 70 päämajassa ja tukitehtävissä. Nämä luvut eivät sisällä mahdollisia suojausjoukkoja. Keskeiset kysymykset ovat Malin turvallisuustilanteen kehittyminen, käytettävissä olevat resurssit ja operaation kielivaatimukset. Operaation johtovastuu tulee todennäköisesti Ranskalle, joka osallistuu operaatioon merkittävällä kontribuutiolla, joten operaation pääkieli tulee olemaan ranska.

Alustava arvio operaation yleisistä kustannuksista vaihtelee välillä 4,0–7,5 miljoonaa euroa. Jälkimmäinen sisältää tarvittavan infrastruktuurin rakentamisen (mm. leirin parannuksen koulutukseen ja majoitukseen sopivaksi). Summat eivät sisällä mahdollisen joukkojen omasuojan kustannuksia. Malin armeija on tarjonnut mission käyttöön turvajoukkoja, mutta tämän lisäksi EU saattaa päätyä omien turvajoukkojen lähettämiseen.

EUTM Malin on määrä tehdä läheistä yhteistyötä Länsi-Afrikan maiden talousyhteisö ECOWASin sekä muiden alueen maiden ja alueella toimivien kansainvälisten järjestöjen kanssa. EU saattaa erikseen päättää antaa tukea ECOWASin sotilaalliselle operaatiolle, jonka tarkoituksena vallata takaisin ääriliikkeiden hallussa olevat Pohjois-Malin alueet. Operaatio ei ole vielä saanut YK:n turvallisuusneuvoston hyväksyntää. Osa ECOWAS-maista haluaa vielä välttää voimankäytön ja etsiä ratkaisua Malin kriisiin neuvottelujen avulla.

Sahelin alue on nousemassa Afrikan sarven ohella toiseksi painopistealueeksi EU:n YTPP-toiminnalle Afrikassa. EU:lla on maaliskuussa 2011 hyväksytty Sahel-strategia, jossa pyritään huomioimaan sekä kehitys- että turvallisuushaasteet kokonaisvaltaisesti. EU:n

kehitysyhteistyö on jäädytetty toistaiseksi, mutta turvallisuustilanteen parantuessa sitä pyritään käynnistämään asteittain uudelleen.

EU on myös perustanut Nigerin alueelle siviilikriisinhallintaoperaation, joka keskittyy turvallisuussektorin kehittämiseen (EUCAP Sahel Niger). Sen päätehtävänä on turvallisuussektorin koulutus sekä turvallisuusviranomaisten yhteistyökyvyn kehittäminen terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Pitemmällä tähtäimellä on tarkoitus selvittää mahdollisuuksia laajentaa EU:n siviilikriisinhallintatoimintaa alueen muihin maihin (kuten Maliin) ottaen kuitenkin huomioon mission resurssit ja alueen turvallisuustilanne.

Suomen kanta

Suomi on tukenut EU:n kriisinhallintaoperaation suunnittelun jatkamista. Kriisinhallintakonseptissa Suomi kiinnittää erityistä huomiota turvallisuuteen ja joukkojen omasuojaan. Suomi korostaa myös EUTM Mali –operaation roolia yhtenä EU:n instrumenteista, joka pitää koordinoita hyvin muiden EU:n toimien kanssa. Suomi on huolestunut Malin tilanteen aiheuttamasta terrorismin uhasta ja sen vaikutuksista Eurooppaan. Suomi on huolestunut myös tilanteen humanitaarisista vaikutuksista. Erityisen huolestuttavaa on Pohjois-Malin turvallisuustilanteen viimeaikainen heikkeneminen, joka uhkaa Länsi-Afrikan haurasta tasapainoa. Suomen on tarkoitus selvittää mahdollisuuksia osallistua operaatioon, kun sen yksityiskohdat ovat tiedossa.

Käsittelijät

UM/POL -10 Outi Holopainen p. 160 55480, Mari Lankinen p. 160 55485